Ч. 45. (544). Львів, середа дня 7 марта 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В забнятих теріторіях 4 кор.

Виходить що дня крім понеділків.

Умови передплати у Львові:

На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:

На рік	32·— К.
„ півроку	16·— „
„ чвертьроку	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границю:

В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	54 фр.

Діспропорція діл а претенсії.

Як звісно, коронний маршалок Ради Стану польського королівства, у відповіди на промови генерал-ґубернаторів Беселера і Кука, в котрих ті взивали Поляків орґанізувати власну армію, міцніє домагане, щоби межі королівства польського поширити як найдальше на схід. Те саме сказав у своїй віденській промові п. Рутовський, а так само член польської Ради Стану ґр. Ростворовський в інтерю, поміщенім майже через цілу польську пресу. Як бачимо, претенсії наших Поляків чи там тих їх репрезентантів, що „роблять“ в середноевропейській орієнтації, є досить які. Ті панове, даючи самі дуже малий вклад, жадали найперше, щоби осередні держави збудували їм державу. Колиж те стало ся, так жадають, щоби ся держава була як найбільша та щоби їм пожертвувано всіх від російського ярма визволених Литовців, Білоруснів і Українців. Фактичне влучене в королівство Холмщини та Підляша їх не вдоволяє. Вони жадають для себе всіх на схід від Польщі лежачих непольських земель, щоїх здобудуть осередні держави. Апетит і претенсії — як бачимо — несогірші. Та поглянемо, чи тим претенсіям відповідають діла з польської сторони.

Ось у варшавськім „Biuletyn-i“ читаємо дослівно таке: „Як мізерні вислідн дає вербунок, початий в невідповідних условинах та непопертий ніяким достаточно міродатним (sic!) моральним наказом серед суспільства, про се дають нам поняте слідуючі числа: Від хвилі початку вербунку через Військовий Департамент на терені цілого Королівства до хвилі фактичко примусового запехання його наслідком розказу окупаційних властий зголосило ся 1.375 добровольців, з чого признано спосібними 697, відослано в ряди 388, — з решти спосібних: лишено в кошарах (?) 204, відослано домів (?) 105; признано неспосібними 296, цілком не явилось до бранки 380. (Ту треба замітити, що з 1.375 зголошених 24 було з Галичини, а 220 з Литви. Ред.) Звертає особливу увагу те, що зі зголошених 1.375 аж 380 не явило ся до бранки. В таких условинах дискусія про права і можечість вербунку стає цілком безпредметова (sic!) Такий вербунок скомпромітував би в теперішнім часі безнадійно справу польської армії і звязану з нею тісно справу відбудови власної держави“.

Отільки „Biuletyn“, котрого початок повторили і деякі галицько-польські ґазети, що не поділяють орієнтації „Центрального Комітету Народового“. Для всякого, хто вміє читати, не тільки слова але й політичний змисл їх, мова „Biuletyn'a“ ясна і прозорна: Услівя, сотворені осередними державами для польського Королівства не є того рода, аби рекрутація могла йти і аби вона з польського становища була вказана. Вислід рекрутації з цілого Королівства (12 міліонів мешканців) враз з Галичиною (до 4 міл. Поляків) і Литвою є до сего найліпшою ілюстрацією.

Як бачимо, діла, котрими Поляки мають пошерти своє право на власну державу, представляють ся дуже а дуже мізерно. Шістьнайцять міліонів населеня не здобуло ся на те, щоби дати польській державі бодай тисячку жовніра, хоч — як звісно — Москалі не вспіли перевести в Королівстві рекрутації та лишили там близько міліон спосібних до оружя мущин.

Колиж одначе прийшло до реальної проби, справа зачинає кульгати. Числа, наведені „Biuletyn ом“, а повторені прим. „Kurjer-ом Lwowsk им“ є так пророчисті, що до них не треба віяких коментарів.

Сдаже може дехто споміж Поляків або й не Поляків: „а щож се нас, Українців, може обходити,

Між тим самі Поляки дають нам моральне право вказати на ту невдачу, а дають нам се право тим, що вони на фалшивій передпосилці, будьто ціла польська нація готова класти свої голови за свою державу проти Росії, оперли свої домаганя щодо Холмщини, Підляша, Волині, Поліся, Білоруси і Литви!

Ми, Українці, не маємо такого вербункового резервуару, як Поляки мають його в 12 міліонах королівства, де мужеське населене заховалось майже нетикане. Ми, Українці, не мали навіть права вербунку до свого леґіону, а що найбільше запасний кіш леґіону може принимати тих, хто сам до него зголосить, а необовязаний до військової служби.

А одначе, коли поглянемо на вислідн, які дало то добровільне зголошуване в ряди Українського Січового Війська, то мусимо сконстатувати, що з Українців, обмежених лише на 2—3 міліони душ, з котрих до того забрано майже все, що здібне було носити оружє — справа добровільної борби з Росією стоїть є ціле небо красше. За 1916 рік взято до укр. леґіону з сеї лише части краю, що вільна від Москаля, 1708 добровольців. Коли ту саму пропорцію прикладати до 16 міліонів Поляків, мусіли би вони дати за рік добрих кільканайцять тисяч нових бранців — якби навіть небрати під увагу того, що Королівство — має як сказано — нетиканий мужеський матеріял.

Війна.

Відповідь Австро-Угорщини на ноту Зединених Держав.

ВІДЕНЬ. Ц. к. міністер заграничних справ вручив амбасадорови Зединених Держав „Aide memoire“.

Є се дуже обширна відповідь на ноту переслану в своїм часі Австро-Угорщині. (Задля браку місця не можемо її нині подати).

Нота кінчить ся ось як: Резюмуючи, може ц. і к. правительство ствердити, що своєю заявою з дня 10 лютого 1916 р. і 31 січня 1917 ані не оніє, ані не обмежив приречень, які дав вашінґтонському кабінетови з нагоди події з „Анконою“, а які відновлено з нагоди події з „Персією“. В межах тих приречень правительство разом зі своїми союзниками доложить і на будуче всі сили, щоби народам світа привернути благословенство мира“.

Ціла відповідь писана в тоні незвичайно мирнім, спокійнім але й рішучім.

У Відни думають, що відповідь зробить в Америці добре враженє.

Обережність Вільзона.

БЕРНО. Париські і ліонські дневники містять ноту, мабуть півурядову, заперечуючу донесеню, начебто полковник House прибув до Парижа і начебто вибух війни між Зединеними Державами а Німеччиною був близький. Се може ще бути питанем днів або тижнів, бо воно не залежить виключно від Вільзона, але радше від цілої публичної опінії Америки, яким ходом підуть випадки. Вільзон поступає з якнайбільшою обережністю, а рішить ся тільки тоді, коли буде певний, що загал стоїть за ним. Та моральна одноцушність, яка тепер, здаєть ся, витворюєть ся, се невідкличне умова оконечного рішеня президента.

ВАШИНҐТОН. З високої сторони дійшло до відома, що Вільзон зоружує торговельні кораблі і йметь ся иньших зарядженьь для охорони американської плавби, навіть коли би сенат не хотів приняти проекту устави в справі оружної невтральности. Вільзон думає, що є до того уповажнений і що голосоване та загальне становиско сенату є доказом, що конґрес стоїть за ним.

ВАШИНҐТОН. В полудне сенат відрочено, без голосованя над уставою про оружну невтральність, бо реґулямін сенату, не знаючи обмеженя розправи, уможливив горстці пацифістів і приятелів Німеччини вести наради дальше до полудня, в котрій то хвили теперішна сесія конґресу сама собою вигасла. Однак 33 сенаторів з поміж 96 підписало заяву, в якій висказують ся рішучо за уставою і жалують ся, що годі було її пареперти. 12 сенаторів відмовило підпису, а один був неприсутний внаслідок хороби.

ПАРИЖ. З Вишинґтону доносять, що в палаті репрезентантів проект устави про зоружене торговельних кораблів поборює 9 републиканів, 3 демократів і 1 соціяліст.

Переговори Німеччини з Мексиком.

БУДАПЕШТ. „Az Est“ доносить окружною дорогою з Нового Йорку, що в хвили, коли Вільзон зірвав зносини з Німеччиною, знаходила ся якраз в руках американського правительства німецька нота до Мексику. В сій ноті мав секретар стану Цімерман жертвувати Мексикови фінансову поміч на випадок війни з Зед. Державами. Кромі того ґварантувала Німеччина Мексикови зворот утрачених провінцій Тексас і Арізона.

В сенаті зажадано відчитаня ноти Німеччини до Мексику, але секретар Лянсінґ заявив, що се з політичних зглядів не вказане. Мексиканський посол в Парижи заявив, що на його думку Мексик заховає на дальше невтральність.

РОТЕРДАМ. З Нового Йорку доносять: Американці перехопили лист посла Бернсторфа

з інструкціями до німецького посла в Мексику Цімбарта. Сей лист віз спеціяльний курер.

РОТЕРДАМ. „Times“ доносить, що відомости про уклади Німеччини з Мексиком викликали в Америці велике враженє. Думають, що Вільзон не стріне тепер опозиції в своїх воєнничих намірах.

Портуґальці на французькім фронті.

МАДРИТ. До дневника Ероса доносять з Лізабони: Після урядових донесень портуґальського міністра війни, війська, що відійшли в Лізабони д. 23. лютого с. р. вже висіли на сушу в Франції. Сей дневник доносить, що транспортам портуґальського війська товаришать анґлійські торпедовці і контрторпедовці. Мобілізують ся ще полк артилерії, полк їзди і три полки піхоти, котрі рівнож відїдуть до Франції. — Господарські відносини Портуґалії не поправили ся. Недостача хлїба і загальна дорожня викликала уличні демонстрації. Углянї робітники застрейкували, що ще збільшило угляне пересиленє.

Успіхи борби підводними лодками.

ЦІРІХ. Як довідуєть ся „N. Zürcher Ztg.“ з Гаґи, поємність кораблів затоплених підводними лодками в лютім оцінюють щонайменше на 700.000 тон.

Анґлія мусить обмежати ся.

РОТЕРДАМ. Льорд Derby мав перед кільканайцяти днями бесіду в Глясґові, в котрій між иньшим сказав: Коли Анґлія хоче виграти війну, мусить рішити ся на введенє 30 прц. обмеженя своїх теперішних апровізаційних вимог. Се мусить стати ся зараз — в найблизших місяцях.

З російської Думи.

ГАҐА. В Петрограді приготовляєть ся з приводу нового отвореня державної Думи ґенеральний стрейк. Гусарські патрулї переходять через місто. На загальну думку Дума має бути замкнена до кінця війни на випадок, коли би не привезено скоро спокою.

Міністер Протопопов не має вже відваги явити ся перед Думою. На першім засіданю зажадав Шидловський уступленя Протопопова. Бесіду, виголошену на першім засіданю провідником кадетів Мілюковом, счеркнула цензура. Опозиція напала на царя в обидливий спосіб. Врешті опозиційні посли опустили салю нарад.

Анґлія в Кале.

ВІДЕНЬ. Доносять часописи, що Анґлія закупила останними часами значні простори землї в околици Кале.

З перського фронту.

ТЕГЕРАН. Росіяни заняли Гамадан і переслідують відступаючого ворога.

Нові задачі пільного маршалка Конрада.

БЕРЛІН. О зміні нашого війська пише „Льокаль Анцайґер“ на начальнім місци: Зміна ся очевидно викличе враженє не лиш в Австрії і у її союзників, але також у наших противників.

Незвичайно знаменна форма відручного письма цїаря в кождім случаю не полишає ані хвилї сумніву велике значінє будучого становища пільного маршалка. Заслуги бар. Конрада є величезні. З під його пера походять ріжні службові приписи і слушно бачить ся в нім того, що виобразував союзну армію.

Як один з найщирійших приклонників союза з Німеччиною в дуже великій мірі причинив ся до великих успіхів в так точнім із собою контакті ділаючих союзних армій.

Заострена війна підводними лодками.

Військовий листок Штифлера пише:

Заострена бльокада побереж наших ворогів зачала ся 1 лютого, однак в дійсности кілька днів пізнїйше, бо Німеччина хотїла лишити часу невтральним кораблям, що находили ся в обсязї бльокади, щоб схоронили ся в в вітцівській або в якій небудь иньшій пристани. Хотяй від дня заостреня війни підводними суднами вже минуло три тижні, то на разї можемо переглянути тільки успіхи за перші два тижні.

На 17 с. м. оповіщено з Берлїна, що в першій половині лютого затопили німецькі підводні судна 112 торговельних кораблів (ворожих і невтральних), які містили разом 250.705 тон; небавом опісля затоплено три дальші кораблї і малі рибацькі човна, що мали 10.400 тон обєму.

Вислїд бльокади підводними суднами в обох перших тижнях виносить кругло 260.000 тон; тобто 130.000 тон на тиждень. Одно одиноке підводне судно затопило на початку лютого в 24 годинах кораблї з 52.000 тонами, а иньше знищило перед кількома днями — 35.000 тон.

Німецькі часописі підносять, що втрата корабельного простору виносила би значно більше (понад 260.000 тон), бо богато випадків не взято в послїдний спис через опізнені донесеня або через брак докладних дат про обєм в тонах і тому, що при затопленях кораблїв без попередного остереженя (а то тому також без переслуханя виратованих иньшими кораблями) не можна ствердити докладно, кілько тон мав затоплений корабель.

Тому треба зачекати до часу, коли повернуть всї вислані підводні судна і здадуть свої звіти, які порівнують ся ще й обчисленями ріжних товариств корабельних і обезпеченя. Дотеперішні досвіди кажуть сподївати ся ще більших успіхів, як ті, які оповіщені дотепер.

Найбільше значінє має повідомленє, поміщене 19 с. м. в часописях; після сеї вістки оцінюють в Амстердамі втрати ворогів в першій половині лютого, які наступили через воєнні події (на основі донесень Рейтера, Льойда, Гава і иньших не дуже вірних донесень), на 370.000 до 400.000 тон, що рівнало би ся втратї 192.500 тон на тиждень.

В виді тїсної звязи між війною підводними суднами і обезпеченями кораблїв можемо цїлком спокійно твердити, що нїхто не має більшого інтересу на як можливо точних листах втрат кораблїв, як товариства обезпеченя і що тому дати сих товариств належить уважати за найбільш вірні, і то тим більше, що вони походять з невтрального краю, який в справах обезпеченя занимає визначне становище.

Коли заострена війна підводними суднами буде йти тим самим ходом далї, то вона буде коштувати наших противників і невтральних в трьох місяцях 1,560.000 або кругло 1²/₃ мілїонів тон, як після того, чи візьмемо тижневу втрату 130.000 чи 192.500 тон. Сї числа означають 18·2 зглядно 28 процентів всїх торговельних кораблїв наших ворогів і всїх невтральних.

Коли-б в будучности добича підводних суден зменьшила ся (чого можна сподївати ся), то причини того не треба шукати в ослабленю нашої сили, тільки в зменшеню або навіть в застановленю морського руху, що правдоподібно наступить небавком.

Однак ми надїємо ся, що цїль і змисл заостреної бльокади і з того виходячий успіх остане і далї той сам.

Анґлійські письменники розводили ся вже роками перед війною про вигляди війни підводними суднами і в своїх оголошенях висловили переконанє, що Німеччина, яка в роках 1870/1871 застановила свою пароплавбу, не могла-б зробити сього тепер з огляду на розвиток промислу і торговлї і що неможливість переведеня такого рішеня пізнає в кількох місяцях. Та в дійсности стало ся инакше; Німеччина і її союзниці знесли замкненє від морського руху через 2 і пів років і не примушені заключити миру.

Ми дуже цікаві довідати ся, як довго зносять Анґлійці і їх союзники накинену їм заострену бльокаду, о якій їм нїколи не снило ся.

СКЛАДАЙТЕ ГРОШІ на ФОНД НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ

(Адреса: J. Romanczuk, Wien, Parlament.)

НОВИНКИ.

— Хто хоче заняти ся висланєм петицій в справі маніфесту з 5. падолиста 1916 р., зволить прислати 1 кор. 6 сот. на адресу: Kanzlei der ukr. parl. Repräsentanz in Wien, VIII. Buchfeldg. 6., а дістане всї потрібні друки і поученя. Просимо всїх, що вже внесли такі петиції, щоби на сю адресу прислали повідомленє: коли, до якої власти і які петиції внесено. Пожадане було би також знати по можности, кілько підписів було на петиції. — Від канцелярії УПР.

— **Бібліотека Товариства „Просвіта“** отворена для сторін кождого дня (з виїмком неділь і гр. кат. сьвят) від год. 4—6 вечером.

— Віденська „Information“ розсердилась на нас в своїм 19. числї з 26. лютого с. р. з приводу наших заміток про поміщені в ній якимсь особливим обожателем п. Василька пісни для заслуг його около народу, держави, династії і парляменту та про інтриґу, яку тамже підпускало ся проти „Української Парляментарної Репрезентації“, а в користь переговорів з... Поляками на тему вилученя Галичини. „Information“ відповідає нам тепер від „редакції“. Крайно недразнений тон сеї відповіди, в котрій редакція мимохід сама зраджує, хто міг бути інспіратором обговорених нами нотаток — вказує нам, що ми поцїлили своїми увагами на тему, неприличної реклями та шкідливого інтриґанства саме там, де належало. „Information“ впевнює, що ж нотатки для п. Василька появились лише з ініціятиви самої редакції, бо „утеча п. Василька з політичного житя викликала в Австрії далеко поза укр. кругами велику увагу“. „Впаженні віруючі“ — скажемо словами Сьв. Письма, а натомість позволимо собі поставити скромне запитанє: чи рівнож лише з власного м відома звісні редакції „Information“ внутрішні справи українських парляментарних кругів, чим вона сама чванить ся, чи може... може вона дає таки декому себе інформувати? Справді не знаємо, чого „Information“ попадає в таку лють, коли ми се констатуємо, що кождий сам навіч бачить. Коли вона поінформована безкористовно і безсторонно, то справді не має чого випадати з рівноваги; хиба що сама не вірить в те, аби її вірено. — Редакція „Information“ остерігає нас „з найбільшим натиском“ перед „інспіратором“ наших заміток та кидає в сторону сего „інспіратора“ якісь темні погрози. Ті дві фрази зраджують нам як можеш краще знова „інспіратора“ „Information“. Можемо його з найбільшим натиском запевнити, що погроз не злякаємось а кожне потягненє в десятеро відібємо. Матеріалу маємо досить. Треба лиш потягти за язик. — Дві річи мусимо одначе справді з найбільшим натиском напятнувати. „Information“ принесує іменно в рівно претенсіональний як і неприличний спосіб себе якусь заслугу в деяких подіях останних часів, в яких Українці грали ролю. Справді треба карколомної льоґіки, щоби ті події, підготовлювані „Укр. Парл. Репрезентацією“ від грудня, звязувати з премудрими „порадами“ якоїсь там віденської кореспонденції, аби ми йшли на переговори про вилученя краю! — Но друге позваляє собі „Information“, згадуючи особу теперішного голови „Укр. Парл. Репрезентації“ як одного з вичислених нами будителів народу, додати при його імени викличник сумніву чи здивованя. Повага та пошана, яку має в праці народній побіліла голова п. Романчука у всего народу по обох боках кордону, отсей ароґантський знак сумніву якогось-там віденського письмака чи його „інспіратора“ — не захитає ні на волосину. Розуміємо, як декому чиста особа п. Романчука на заваді та як вона декому мішає ловити рибу в каламутній воді. Порадимо одначе редакції „Information“ краще не зачинати на сю тему дискусії. А то, як зачнемо розбирати, хто будив і орґанізував Галичину і Буковину, а хто via москвофільством влїз між нас для особистої карієри псувати Українцям їх орґанізацію, то не знати, чи добре на тім вийдуть ті, що так любі для „Information“. Часом красше на сонце не виходити.

— **Зі слави українського полку.** Про 77' полк піхоти писали чимало часописи в ріжних часах. І так: в лютім 1915 р. згадана про него німецька часопись „Wiener Bilder“ за подвиги в Карпатах під командою майора Пашкевича. Відтак в сім самім році помістила „Illustrierte Zeitung“ портрети згаданого майора і пізнїйшого команданта сего полку полковника Кребса, під котрого знов командою 77. полк звів завзяті бої на горі Кобилї в Карпатах і в лїсї під Римановом де то оба згадані провідники наложили сю хоробрість своїм житєм. В 1916 р. була знов згадка в нашій часописи про него, та масове відзначенє за бої зведені під командою полковника де Восадка на Буковині і в повітах коломийськім та станиславівськім.

Нинї знов приходить ся нам подати імена відзначених героїв-Українців сего полку за бої і геройські подвиги на фронті при кінци 1916 р.

На фронті дістав сей полк похвалу дуже велику від німецького ґенерала і иньших німецьких штабових офіцирів.

Вже попереднього року згадували ми що сей полк рекрутує ся з чисто українських повітів, а навіть в цїлій армії не зовуть його но

німецьки лише по українськи: „реґімент сім-сім“.

Хлопці від „сім-сім“ прославились не лиш сими кровавими подвигами, але також тим що зложили 39.050 кор. на пяту державну позичку не вчисляючи тут жовнярів в кадри і марш-батальйонів. Ось так то здобувають собі славу „Тирольці сходу“ в надії на красшу будучність.

Срібну медаль хоробрости I і II. кляси дістав капраль Левак Михайло. Сю першу медаль і бронзову дістав цуґсф Пика Иосиф, а другу і бронзову дістали: капраль Чічманич Іван і рядові: Дребот Трофім, Головецький Теодор і Матіяк Иосиф.

Срібну медаль хоробрости I. кл. дістали: цуґсфірер Дмитришин Василь, капраль Каптовонець Михайло, фрайтри: Бобровський Гаврило і Семешин Василь, рядові: Музика Теодор, Сеньчак Петро і Кіхтан Гринь.

Срібну медаль хоробрости II. кл. дістали: цуґсфірери: Саврук Михайло і Замич Стефан, капралі: Прошак Михайло, Вольщак Дмитро, Щеголик Стефан, Дилик Іван, Яворський Теодор, Фодик Ілія і Лагута Иосиф. фрайтри: Терлецький Миколай, Зенич Василь і Лепак Михайло, рядові: Мисак Миколай, Малий Юрко, Манастерський Матвій, Малюк Михайло, Мацьків Андрій, Опалка Лев. Ортинський Миколай, Пряхтай Іван, Проць Василь, Півулик Петро, Ребчак Гринь, Романів Василь. Стечкевич Юрко, Стець Іван. Стефанів Іван, Савчин Володимир, Стеганяк Миколай, Тимців Стефан, Василиків Павло, Зарик Іван. Бульбах Стефан, Білас Іван, Буда Миколай, Біликський Михайло, Башак Іван, Черкавський Антін, Чапля Миколай, Червоний Стефан. Чиж Іван, Харів Стефан, Добрянський Михайло, Горбатий Олександер, Ільчишин Петро, Іванчук Ілія, Іваник Миколай, Ковівчак Теодор, Комаришин Андрій, Конько Миколай. Комарницький Матвій, Ковівчак Гринь, Когут Василь, Кривда Матвій, Качмар Стефан, Копелько Петро, Лесейко Василь, Лись Захарко, Заґилик Кирило, Лабуда Стефан і Ластовець Олександер.

Бронзову медаль хоробрости одержали: цуґсфірер Коваль Михайло, капраль Іваник Миколай, фрайтер Савчак Гринь, рядові: Андрухів Палин, Хай Васько, Худоба Михайло, Деркач Василь, Дирка Семен. Дмитренко Дмитро, Горняк Андрій, Гарасимяк Михайло, Ярош Іван, Кравець Михайло, Ковінько Стефан, Кузьмич Лазар. Лаба Петро, Мазурок Иосиф Мазур Василь, Марусин Дмитро, Маланяк Петро, Онуфрів Іван, Пикус Василь, Подоляк Іван, Папаник Іван, Вак Ілія, Садовський Миколай, Шопа Стефан. Сеньчишин Миколай, Замшак Дмитро, Шийко Гринь, Кивчик Василь, Семко Пантелеймон, Стебельський Дмитро. Басараб Іван, Стефанів Іван і Ференчук Стефан.

— **Рафаель в галицькім, українськім селі.** „Nowa Reforma“, а за нею німецькі дневники подали знамениту новинку, що в однім селі східної Галичини недалеко Руської Рави знайдено в домі якоїсь властительки дібр (шкода, що не подано ні назви села ні назви тої властительки, лиш покрито се тайкою — ред.) образ, представляючий Матір Божу з дитинкою Ісус, подібний до Рафаеля „Madonna del Granduca“ в Фльоренції. В часі російського наїзду властителька „сьвятого образа“, не відчуваючи навіть яка се артистична вартість, постановила таки перед знищеням охоронити його і веліла занести його до тамошної парохіяльної церкви і скрити в вівтари. Коли ж Росіян з тамтих сторін прогнано і один знаток почув про сей образ, зарядив, щоб його відставлено до Берліна і провірено його вартість. В Берліні стверджено, що се твір Рафаеля. Тепер з ініціятиви президента галицького червоного хреста кн. Павла Сапіги образ має бути перенесений до Кракова і там його виставить ся. Перед тим знатоки фаховці з Відня і Берліна еще раз його перестудіюють, порішать, чи справді воно має ся до діла з правдивим, нефальшованим Рафаельом.

— **Новий шеф штабу.** Ґенерал піхоти Артур Арц е Мадяром. Уродив ся в р. 1885 в Семигороді, покінчив там гімназію, а відтак служив як однорічний доброволець в баталіоні стрільців ч. 23. В р. 1878 активував ся як офіцир, а відтак покінчив военну школу. В р. 1888 зістав приділений до ґенерального штабу. Відтак ґенерал Арц був адютантом пільного маршалка Шенфельда, служив потім на ріжних становищах ґенерального штабу, а в р. 1903 став шефом дирекційного бюра ґенерального штабу. В р. 1908 був командантом 61 бриґади, в р. 1912 командантом 15 дивізії піхоти. На сім останнім становищи авансовав на пільного маршалка поручника. Ґенерал Арц підчас мира одержав ордер зелізної корони і хрест лицарський ордеру Леопольда. В хвилі вибуху війни був ґен. Арц шефом тої секції в міністерстві війни, котрій судила ся найбільша праця в часі мобілізації. Недовго потім знова зістав командантом 15 дивізії піхоти і брав участь в борбах у східній Галичині та в Карпатах. Під Лимановою — Сатановом як командант 6 корпусу — здобув собі славу знаменитого команданта війська. Ведена ним дивізія відограла визначну ролю коло Горлиць і коло Тарнова, а потім підчас побідного походу в Галичині і Королівстві Польськім, іменно в борбі над Вепром і при занятю Берестя Литовського. Цісар Франц Йосиф відзначив його тоді ордером Леопольда I кляси, а цісар Вільгельм відзначив ґенерала Арца високим ордером „Пур ле меріт“.

В часі тамтогорічної офензиви боров ся ґен. Арц у східній Галичині, а в серпни 1916 зістав перенесений як командант армії до своєї вітчини до Семигороду.

Армія та вздержала на самім початку румунський напір, а коли ґенерал Фалькенгайн виграв побідні борби під Германштатом і Кронштатом, ґенерал Арц очистив Семигород з неприятеля. Якраз в тім часі стоят ґен. Арц під начальною командою архикнязя Карла, котрий пізнав тоді його знамениті здібности і покликав його до свого боку.

— **З Жовкви.** Пишуть нам: Повітова нарада в Жовкві з д. 1. III. с. р. випала несподівано поважно. Як можна було надіяти ся, народа було стільки, що три кімнати „Народного Дому“ були за тісні. Рефератів було 3: економічний, просвітно-шкільний і один реферат Вп. Дра Макуха. Дискусія цікава і оживлена. Наради вели ся цілий день від 11 год. пер. пол. до 7 год. вечером. Потім отворено „Українську Бесіду“. Учасники були вдоволені і підбадьорені вертали домів.

— **Продовжене дискусії.** Дня 26 лютого відбуло ся в Oesterreichisch-politische Gesellschaft продовжене дискусії в польській справі. Посол др К. Трильовський в одногодинних виводах порушив чимало справ, вислід яких по думці многих повинен він дати в окремій статі.

Сї виводи викликали, що в дискусії забрав слово пос. Н. Левенштайн заявляючи, що виступає яко секундант п. Гальбана.

Від ідеалізованя Польщі як охоронного муру Европи перейшов до нинішних часів вказуючи на велике одушевлене і любов польського народа в рос. Польщі до німецької нації і культури, на згоду Поляків ще перед війною на український університет і візвав Українців подати руку Полякам до спільної боротьби з Росією, запитаний Zwischenruf-ом, де є польська армія заявив, що хрести свідчать про її істнованє.

По нім забрав слово Kommerzialrat Meinl і сказав, що рівномірно з розвязкою польського питаня мусить наступити розвязка українського, відриванє польських областий від Австрії — не лежить в її інтересах.

Клич антанта про висвободжене малих народів можна убезпідставнити лише справедливою розвязкою національного питаня.

Підчас вечері, яка відбула ся по дискусії, забрав слово п. посол др Евген Левицький простуючи слова посла Н. Левенштайна, вказав м. и. на бойкот пруських товарів в Галичині перед війною, на відому сцисію на сокільськім святі перед війною на Шлеску, се як і иньші дані дають підставу твердити, що по війні, по відокремленю Галичини на галицькій границі устане всякий вплив німецький,

— на основі даних виказав дійсний стан річи і справжній настрій в рос. Польщі, закінчив згадкою Einkreisungspolitik підчас коли розвязка польського питаня по інтенціям інтересованих є противна так австрійським, як і німецько-національним інтересам.

В своїй мові відпер закид п. Левенштайна про слова (Українці) і діла (Поляки) в боротьбі з Росією і вказав на діла Українців.

Присутні приняли річеву бесіду п. посла Евгена Левицького з великим признанем. В інформаційних розмовах, які потім розвинули ся забирали слово пос. Кирило Трильовський і проф. Віктор Левицький.

— **Французькі актори проти військових заряджень.** Французький уряд видав розпорядок, після котрого театри і кіно-театри, як також всі иньші забавові підприємства мусять бути замкнені через чотири дні в тижни. На се зарядженє відповів союз акторів ухвалою, забороняючою своїм членам брати участь в добродійних представленях і концертах, які в Парижи відбувають ся раз в тижни, як також в забавових вечерках, уладжуваних по шпиталях, аж де відкликаня того зарядженя.

— **Народні стипендії.** Комітет помочі для укр. шкільної молодіжи в Празі признав на засіданю 28. лютого с. р. народні стипендії по 250 кор. за добрі успіхи в науках трем ученицям учительских семінарийних курсів: Корнелії Левандовській, учениці 4 р. в Празі, Анні Явкій, учениці 4. р у Відні і Ользі Каркут, учениці 3. р. у Відні а Марії Брандель, учениці 4. р. у Відні признав комітет премію 150 кор.

На оголошені дві стипендії по 500 кор., призначені для слухачів університету і техніки не зголосив ся ні один кандидат.

— **Конкурс на народні стипендії.** Комітет помочі для укр. шкільної молодіжи в Празі оповіщає конкурс на шість стипендій по 200 кор. для учеників гімназій і шкіл реальних.

О стипендію можуть старати ся тільки такі ученики, що ходять до школи і предложать свідоцтва з добрими успіхами в науках та свідоцтво бідности.

Як що піяньство у кождого народа є головним жерелом його нещастя, то мусимо про те дбати, щоб і наша молодіж була твереза і спосібна до науки і праці. Тому буде комітет передовсім узглядняти таких учеників, котрі суть членами протиалькогольного товариства „Відродженє“. Кого бо в таких тяжких часах стає на алькоголь, той не заслугує на народню поміч.

Рекомандовані подання треба висилати найдальше до 15. марця під адресою: Herr Hofrat Dr. Iwan Puluj, Smichov Fibiehgasse 1268. Подання без свідоцтв не будуть узгляднені.

— **Як Америка заробила.** Які колосальні скарби нагромадила Америка в часі сеї страшної війни, що розгоріла ся тепер в Европі, можна додумати ся з того, що про довіз діяманту і дорогого каміня в Америку доносить голяндська часопись „Het Centrum“:

1914 на 19.276.591 долярів
1915 „ 25,995.804 „
1916 „ 51,482.262 „

Послїдна цифра найвисша вже, яку коли небудь перед тим осягла Америка. Вона говорить сама за себе найвимовнїйше, що американські военні ліферанти мусять заробляти в грошах і золоті, коли самого діяманту і дорогого каміня стільки за не цілих три роки нагромадили.

— **Японці европеізують ся.** Японці хотять навіть під вніщним оглядом не ріжнити ся від Европейців. В останних літах поширила ся між Японцями мода оперувати скісну оправу очий, яка ціхує жовту расу. Лікар перетинає в очних кутах сходячі ся повіки. Через те очи побільшають ся, а брови приймають вид лагіднїйшого і довшого лука. Рани прикриті специяльним плястром гоять ся по кількох днях і по знятю плястра очи мають зовсім иньший вигляд, як попередно і не ріжнять ся від очий Европейця. За сі операції кажуть собі однак лікарі солено платити. Найнизша такса виносить около 2000 корон. Богато европейських і американських лікарів поробило на тих операціях маєтки. Оповідають, що не тільки богато визначних Японців, але також сам мікадо дав собі очи зевропеізувати.

Бібліоґрафія.

Світ ч. 2. Зміст. Невідомий: Вартовий. (Вірш присвячений Ю. Романчукови в 75 літя Його уродин. Т. С.: Калиновець. М. Р.: Українські артисти під чужим небом. (І. І. П Мартос). И. В. Ґеґе. Накритий стіл. (Вірш із циклю „Gesellige Lieder“ в переспіві Дм. Иосифовича). Я. Врхліцький: Милостиня. (Поезія в прозі, переклад І. Калиновича). Л. Лепкий: Весна (вірш). В. Дахнівський: Стрілецькі сильвети (І. Сень Горук). М. Вебен: На Вкраїні. (Авторизований

переклад з німецького). И В Ґете: Мінъона (пісня Цезаря Білика). Д. Лукіянович: Кволий Іван і сукриста Пазя. (Оповідане. — Далі). В Дзіковський: У. С С. на Поділю. — Записки. — Література. — Книжки надіслані до Редакції.

Ілюстрації: Варнек: Портрет І. П. Мартоса. І. П. Мартос: Добуте води зі скелі. Плоскорізе казанського собору з 1804 р.). Сотник Сень Горун (Світлина). О. Курилас: Кінна стежа (Рисунок). І Іванець: Церква в Жупаню. (Рисунок виконаний безпосередно перед її спаленем в грудни 1914 р.). Серед снігів. (Світлина). Осаул Паньчак. (Світл.). О. Курилас: Подільські дівчата. Заголовна заставка виконана на зразок україн. Дереворіту з XVIII. ст.

ОПОВІСТКИ.

Середа, дня 7. марта 1917.

Нині: 7. марта гр.-кат. Петра і Анат., рим.-кат. Томи з Ак.

Завтра: 8. марта гр.-кат. Полікарпа, рим.-кат. Івана.

○ **Український жіночий комітет помочи для ранених складає щиру подяку Вп. Олені Гречаник упр. школи в Колодієві і українським дівчатам за присланє 55 корон на цїли Товариства.** Голова Софія Олесницька, секретарка Марія Олексанівна.

Послідні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ

З дня 6. марта 1917.

На східнім фронті:

На Буковині наступи Росіян були безуспішні. На полудне від Бережан відперто нічний напад Росіян.

На Італійськім фронті:

Сильні опади упеможливляли загалом боєву діяльність і перервали також борби на північ від долини Сан Пелеґріне. В ночи знов розпочав ся міновий огонь проти наши становища на Коста Белля. Проби наступу Італійців задержали ми огнем, замикаючим доступ. Неприятельський на Коль Брікон відперто ручними ґранатами. Нині рано розсадив неприятель перед Монте Сер велику часть терену, але наше становище лишило ся ненарушене.

На фронті південно італійськім.

Нїчо особливого до оповіщеня.

Заступник шефа Генерального штабу: польний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті:

На правім березі Соми під вечір арматна борба була нагальнійша. По безнастанним огни Анґлійці знов рушили до наступу на схід від Бушавесн. Наступ відперто, а другий наступ знищене нашим огнем. В инших відтинках фронту при сніговій, переважно мала огнева діяльність. Звідуни, котрі провірили положене французьких становищ під лісом Корер напроти лінії, котрі ми там здобули привели ще 15 бранців.

На східнім фронті:

Фронт ґенерала польного маршалка князя Леопольда Баварського:

Нічний наступ Росіян на наші становища на полудне від Бережан не удав ся.

Фронт ґенерала полковника арх. Йосифа:

На східних склонах гір Келемен в полудневій части Карпат лісних, відперто кілька російських компаній, котрі по сильнім огни наступали на наші становища.

Македонський фронт:

Між озером Охріда а Преспа заскочено і взято в полон французьку сторожу.

Перший ґенеральний квартирмайстер Людендорф.

До нинїшного числа долучуємо чеки на присланє залеглости і предплати.

Надіслане.

За се рубрику редакція не відповідає.

Дентистичне заведенє

Д-ра Олександра Барвінського

при вул. Сикстуській ч. 11.

Виймованє зубів без болю і пльомбованє.

Штучні зуби в каучуку, золоті і платині.

Пацієнтів з провінції залагоджують ся в найкоротшім часі.

Оголошеня

Бандажі на пропуклини (брух) пупця, живота, пахвини і ворка (мошев) та черевні опаски і шнурівки для пань. Підопаски місячні для пань. Бандажи проти опаданя на тиці. Бандажі на жилляки міг. М. Л. Полячек, Самбір 25. Цінники даром. 1—5 з.

Ученик з укінченою II. кл. ґімн. в віці 14 літ, потрібний до фірми І. Боже Перемишль. Торговля фарб, лакерів, світла і насіня. 4—6 з.

Сіль

білу німецьку, ваґонами по 32 сот. за 1 кґ (ваґон 15.000 кґ К 4.800) належить зараз замовляти так, щоби замовленя і гроші були в Союзі найдальше до 15 марта б. р.

Краєвий Союз господ. торговельних Спілок, Львів, вул. Зіморовича ч. 20. 1—2

Бюро архітектонічне

Василя Нагірного

у Львові, Ринок 36.

виготовляє плани на церкви і доми мешкальні, як також оцінки воєнних шкід на будівлях.

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

у Львові,

вул. Руська ч. 20. Телеф. 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цїлю Товариства є уділюванє кредиту своїм членам рільникам обезпеченим в „Дністрі“ від більше літ.

Відсотки від вкладок 4 проц., без потрученя рентового податку.

Вкладки приймає і виплачує Каса Товариства в урядових годинах від 8. до 2. в полудне.

Конто в Почтовій Щадниці 35.527

Жирове конто в австро-угорськім Банку.

Щадничі вкладки	К. 4,725.000
Власний маєток	„ 649.000
Уділені позички	„ 4,850.000

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

„СВІТ“

Ілюстрований двотижневник для українських родин.

Виходить 1-го і 15-го кождого місяця, обємом 16—32 сторін друку.

ПРИ СПІВУЧАСТИ КРАЄШИХ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ І АРТИСТІВ.

Усі цілорічні передплатники одержуть чотири книжкові премії-додатки.

З 2. ч. „Світа“ розсилає ся, як перша квартальна премія книжка Д. Лукіяновича — „Під свій прапор“

Передплата виносить в Австрії:

Річно 16 К, піврічно 8 К, поодиноке число 80 сот. В Німеччині та на окупованих теріторіях та сама ціна в марках, зглядно в рублях.

Усі грошеві посилки та письма до Редакції, просимо слати на адресу Ред. і Адміністрації: Львів — Куркова ч. 11.

Великий український співаник

Наша дума

Зладив Анфін Ганяк.

(Друге виданє, справлене і побільшене).

182 пісень **200 коломийок**

Пісні долучені на пісьмо груп:

I. Патріотичні і політичні (21 пісень).
II. Історичні (19 пісень).
III. Станові: а) козацькі (17 пісень), б) чумацькі (7 пісень), в) бурлацькі (7 пісень), г) опришківські (3 пісні), д) побутові (18 пісень).
IV. Січові, сокільські, стрілецькі (26 пісень).
V. Любовні (64 пісень).
VI. Коломийки (200 пісень).

Окладинку Співаника прикрашує гарна ілюстрація, виготовлена арт. маляреи Бурмаиюком а верху сторонт образець „Вїзд Б. Хмельницького до Київа“ (відбитка звісного великого кольорованого образа арт. маляра М. Івасюка) та кромі сього при початку і при кінци кождої ґрупи, уміщена гарна відповідно добрана ілюстрація.

Ціна співаника „Наша дума“ К 2·80 (оправлений в полотно К 4·50).

Сей великий Співаник можна набути також окремими частями а тепер: часть перша п. т.

Наша Слава

у якій поміщені пісні патріотичні і політичні, історичні, станові, січові, сокільські і стрілецькі

Співаник

Наша Слава коштує К 1·40

част друга п. з.

„Наша пісня“

містить пісні любовні і коломийки. Співаник **„Наша пісня“ коштує К 1·40.**

Хто не може набути великого співаника „Наша дума“ за К 2·80 нехай замовить собі співаник „Наша Слава“ або співаник „Наша пісня за К 1·40.

На звичайну пересилку почтову треба додати 30 сот. а на поручену 65 сот. Замвленя і рівночасно гроші треба висилати під адресою: Канцелярія Тов. „Просвіта“ Львів, Ринок 10.

Приймасть ся передплата на

Вістник Союза Визволеня України.

Виходить що тижня в неділю, в розмірі 16 сторін великого формату, з ілюстраціями, рік виданя IV.

Річна передплата виносить 15 кор., (15 корон, 6 рублів, 3 доляри), піврічна 8 кор., (8 корон, 3 рублі), квартальна 4 К 50 сот. (4 мар. 50 фен., 1 руб. 75 коп.).

Ціна поодиноких чисел 40 сот. (40 фен., 15 коп.).

Вістник Союза визволеня України є часописию безпартійною і стоїть на становищи самостійницькім, всеукраїнськім.

Крім статий на теми біжучого політичного життя і богатої хроніки з житя Росії, російської України і занятих областий російської України, Вістник богато місця уділяє творам красного письменства, справам українських Січових Стрільців і проч.

В Вістнику містять ся правильно огляди голосів чужої преси та реферуєть ся книжкові видання про українську справу а також постійні огляди воєнних і політичних подій.

Адреса редакції і адміністрації часописи:

Wien VIII. Josefstädterstrasse 79. Tür 6.

Конто почтової щадниці 107090.

Паранька Стельмах з Грабковець, пов. Збараж, тепер в Яжові ковім, почта Скло, повіт Жарів, пошукує свого мужа Марка Стельмаха. 2—3 з.

При полагоджуваню закупна просимо покликувати ся на „Українське Слово“.

Видає і відповідає за ред. д-р Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19